

PROFESIONALIOS BURNOS HIGIENOS PASLAUGŲ SVARBA VYRESNIŲ KLASIŲ MOKSLEIVIŲ TARPE

Paauglystės periodas labai svarbus higieninių ir kitų sveikos gyvensenos įgūdžių, kurie dažniausiai išlieka visą suaugusio žmogaus gyvenimą, formavimuisi. Vaikų burnos sveikatos būklė priklauso nuo daugelio veiksnių: dantų valymo dažnio, fluoridų vartojimo, tėvų požiūrio ir jų burnos higienos būklės bei kitų socialinių ir ekonominių veiksnių. Remiantis atliktais tyrimais nustatyta, kad Lietuvos paauglių burnos būklė nėra gera, todėl S.Milčiuvienės, A.Zaborskio, V.Vaitkevičienės, J.Pauraitės ir daugelio kitų autorių teigimu didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas profilaktinėms priemonėms, akcentuojant burnos higieną.

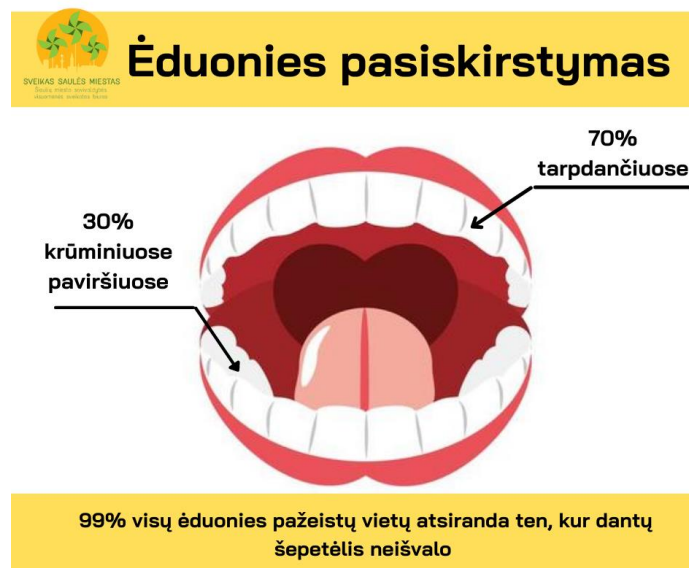
Individuali burnos higiena – kasdieninė burnos ertmės priežiūra, atliekama kiekvieno žmogaus, naudojantis asmeninėmis higienos priemonėmis. Pagrindinis asmens burnos higienos metodas – valant dantų šepetėliu du kartus per dieną, pašalinti apnašas, maisto likučius ir sustabdyti jų žalingą poveikį burnos ertmės audiniams. Kiti metodai: tarpdančių valymas higieniniu siūlu, liežuvio valymas, skalavimas tam skirtais tirpalais, burnos ertmės irigacija specialiaisiais aparatais. Tačiau asmuo negali pats nusivalyti kietojo dantų apnašo. Jis pašalinamas atliekant profesionalios burnos higienos procedūrą.

Profesionali burnos higiena- tai procedūra, kurios metu šalinamos mineralizuotos ir nemineralizuotos apnašos, poliruojami dantų ir plombų paviršiai. Procedūros atlikimo dažnumas priklauso nuo paciento asmens higienos kokybės, akmenų kaupimosi intensyvumo, apnašų, procedūrą rekomenduojama atlikti 1-4 kartus per metus. Profesionalios burnos higienos paslaugos, kurios yra vienas iš svarbiausių paslaugų odontologinių ligų profilaktikoje, nemokamai paslaugos atliekamos tik vaikams (vieną kartą per metus 13-18 metų amžiaus). Reikia pabrėžti, kad už odontologines paslaugas mokėti nereikia tuo atveju, jei pacientas kreipiasi į PAASP (Pirminė asmens sveikatos priežiūros įstaiga), prie kurios yra prisirašęs pas gydytoją odontologą.

Atlikto tyrimo duomenimis daugumos mokinių asmeninės burnos higienos įgūdžiai yra geri, tačiau jų žinios apie burnos ligas, jų požymius ir profilaktiką yra menkos. Dauguma (78 proc.) mokinių mano, jog burnos higienos procedūros reikalingos, norint išlaikyti sveiką burnos ertmę. Du trečdaliai (69,4 proc.) mokinių mano, kad, vykdant profilaktinę veiklą, reikalingi specialūs burnos priežiūros kabinetai. Didesnei daliai mokinių informacijos apie profesionalią burnos higienos procedūrą nepakanka, 40,2 proc. niekada nėra atlikę tokios procedūros.

Paauglystėje ypač dažnai stebimas dantų ėduonies suaktyvėjimas dėl gausaus angliavandenių vartojimo ir *atmestinos burnos higienos*. Būtent šiuo gyvenimo periodu yra didžiausia daugybinio ėduonies formavimosi rizika, nes šiame amžiaus tarpsnyje dažna depresija, baimės ir kiti emociniai sutrikimai. Amerikos vaikų odontologų akademija (American Academy of Pediatric Dentistry) paauglius vertina kaip pacientus turinčius ypatingų dantų gydymo reikmių, nes paauglystės laikotarpiu ženkliai didėja ėduonies paplitimas ir intensyvumas, daugėja periodonto ligų, dažnai reikalingas sudėtingas kompleksinis ortodontinis ir restauracinis gydymas, paplitusi dantų gydymo baimė. Dėl paauglystės metu vykstančių hormoninių pokyčių, hormoninės kontracepcijos galima stipresnė periodonto audinių reakcija į vietinius dirgiklius. Bloga burnos higiena, stresas, netinkama mityba, dažnai tarp paauglių pasitaikantis rūkymo įprotis lemia agresyvaus periodontito, ūmaus opinio nekrozinio gingivito atsiradimą. Rūkymo įtaka pasireiškia ne tik vietiniu periodonto audinių dirginimu. Nikotino veikiamos kraujagyslės susitraukia ir dėl to silpnėja audinių atsparumas anaerobinei infekcijai. Vis dar diskutuojama, kaip dažnai derėtų valyti dantis, tačiau įrodyta, kad du kartai per dieną yra optimalus variantas ir dažnesnis valymas nedaug pagerina burnos higienos būklę.

Būkite sveiki, rūpinkitės savo burnos sveikata!

Publikaciją parengė gimnazijos visuomenės sveikatos specialistė pagal Saveljėvaitė J. atlikto mokslinio tyrimo duomenis „**VYRESNIŲJŲ KLASIŲ MOKINIŲ POŽIŪRIS Į PROFESIONALIOS BURNOS HIGIENOS PASLAUGAS**“ (<https://www.lsmu.lt/cris/bitstream/20.500.12512/102386/1/Vyresniuju%20klasiu%20mokiniu%20poziuris%20i%20profesionalios%20burnos%20higienos%20paslaugas.pdf>), bei **BENDRA ODONTOLOGINIŲ ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ TEIKIMO IR IŠLAIDŲ APMOKĖJIMO TVARKA** (<https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/Odontologines%20paslaugos%20vaikams.pdf>)